

ABONAMENTUL
 Pe un an . 28 Cor.
 Pe un jum. . 14 «
 Pe o lună . 2-40 «
 Nrul de Duminecă:
 Pe un an . . 5 Cor.
 Pentru România și
 America . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și **ADMINISTRAȚIA**:
 Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Multămite publice și Loc de-
 scris costă fiecare șir 20 fil.
 Manuscripte nu să în-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Octavian Goğa.

Impotriva poetului și scriitorului po-
 litic de o rară vigoare, Octavian Goğa,
 s'a săvârșit o faptă de inconștientă.
 Organul-fițiucă „Lupta“, într'un nu-
 măr recent, a îndrăznit să îngăimeze,
 într'un limbaj de imbecil, cele mai
 mari nărozii din câte a știut debita
 până acum la adresa poetului. Și am
 așteptat o zi, am așteptat mai multe,
 ca să vedem, doar se va găsi măcar
 unul singur din duhurile ocrotitoare
 ale acelei gazete bătute de Dumnezeu,
 ca să se rușineze de secrețiunile unui
 intelect stupid și să declare că om cu
 scaun la cap nu se poate solidariza
 cu ele. Am așteptat ca dl Mihali și
 ceilalți stăpâni ai foii în perspectivă
 să înțeleagă, că aici trebuie căpăstru
 și frâu pentru interpretul voinței ono-
 ratului comitet și o satisfacție deplină
 pentru o atât de frumoasă figură cul-
 turală și politică, ce s'a ridicat în mij-
 locul nostru. Ocazia unui gest frumos
 era așa de aproape și domnii noștri
 în centru nu s'au priceput!

Mărturisim că sântem în fața unui
 caz penibil. N'a fost destul, că de luni
 întregi de zile, ca într'un sat fără câni,
 această gazetă a urlat la lună și a fost
 tolerată, fără nici un semn de prote-
 stare din partea acelor cari erau în
 primul rînd chemați s'o facă. N'a fost
 destulă umilire în faptul, că din atâția
 înțelepți jurisconsulți ai centrului nu s'a

găsit nici unul ca să rezolve conflic-
 tul în partea lui juridică și să înlătore
 rușinea, ca un contra-făcut organ al
 partidului național să-și dea poalele
 peste cap. Acum, după ce au capitu-
 lat în fața voinței unui agramat, după
 ce — cum s'a telegrafiat ziarelor din
 București — i-au dat tot dânsii satis-
 facție și recunoștință pentru o purtare
 de smintit, mai vin și consfințesc prin
 tăcere și aprobare ascunsă toate ca-
 bazlăcurile, scrise sub ochii lor, de un
 tovarăș așa de nevrednic?

Este într'adevăr un fenomen de ne-
 cuprins și nu avem cuvinte de regret
 pentru aceasta intrelăsare vinovată.
 Căci din două una: sau fruntașii Ro-
 mâni din Budapesta, cari influențează
 „Lupta“ și actele ei de desperare, nu-și
 dau seama de ceea ce înseamnă nu-
 mele Octavian Goğa în viața noastră
 publică, sau ei caută, din orientări gre-
 șite și poate din cine știe ce motive
 de vanitate jignită, să încurajeze ata-
 curi catilinare.

Amândouă aceste hipoteze sunt po-
 sibile. S'ar putea mai întâi prea bine,
 ca vestea marelui talent de scriitor a
 d-lui Goğa să nu fi pătruns până în
 regiunile d-lui Mihali, unde zona lite-
 raturei încetează, căci altfel nu ne în-
 chipuim acest suveran dispreț al d-sale
 față de felul necinstit cum e tratat în
 coloanele „Luptei“. S'ar putea ca mulți
 din bărbații noștri arizi și cei din
 burtăverzimea noastră binehrănită să

nu știe câte inimi încălzește sâmburele
 fecund din poezia acestui poet și câte
 vibrări intense deșteaptă, câte idei pro-
 funde de viața socială răspândesc în
 masele cetitorilor articolele lui politice.
 Toate aceste ar fi cu puțință și patronii
 „Luptei“ prin urmare ar avea o scuză,
 deoarece ceea ce nu există pentru unii,
 nu li-se poate cere să respecteze.
 Nu putem cere unor oameni cu soco-
 teli pozitive să aprecieze ceea ce nu
 poate să intre în conștiința lor și să
 aibă cuvenita atitudine de demnitate
 față de ceea ce alții iubesc cu pasiune.

Posibil ar fi și ipoteza a doua, că,
 fie în urma caracterului critic al arti-
 colelor d-lui Goğa, fie în baza insinuă-
 rilor „Luptei“ despre intenții sau pla-
 nuri de „răsturnare“, — dl Mihali să
 aibă în jignirea sa firească vre-un mo-
 tiv și să vadă bucuros blăstămățiile și
 desmățările fostului său mercenar. A-
 devărat în toate aceste închipuiri însă
 este un singur fapt.

Dl Goğa este o individualitate și un
 om de temperament. De când a intrat
 în arena publică, d-sa a adus cu sine
 un capital de idei, inspirate nu numai
 de înaltul său talent creator, ci din
 o reală intuiție a stărilor noastre. D-sa
 nu este poetul făcut să viseze, nici
 să-și trăiască viața în vre-un colț fan-
 tastic de lume și în clipe de vaiet și
 resemnare, căci este un spirit activ,
 o minte dătătoare de lumină, o ener-
 gie sugestivă și deșteptătoare de viață.

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“.

Luni seara.

RĂMAS BUN.

Din vrafal de Calendare, prin cari frunzăresc
 în sara asta, mă opresc asupra celui mai bătrân,
 în clipa solemnă a despărțirii. E «Calendarul pe
 anul comun 1911. Anul CXIX» (Zi: una sută
 nouăsprezece! Calendarul e tipărit cu litere chi-
 rilice și e cel mai vechiu între toți semenii săi.
 Un veac și mai bine acest calendar a fost lu-
 minătorul sătenilor noștri, împărțindu-le povești
 și sfaturi, arătându-le mersul treburilor din lume,
 și dându-le, în aceeași vreme, și lectură folosi-
 toare din autorii noștri cei mai buni.

Va fi fost o vreme, fără îndoială, când acest
 calendar era mai cetit ca orice carte.

Nu îl comparăm cu alte Calendare, căci este
 cel mai vechiu și singurul pe vremuri. Calen-
 darul e doar cea mai indispensabilă carte pentru
 orice om, fie el chiar dela sate. Aici află ori și
 cine știri despre mersul vremilor, despre bălciuri,
 și despre tot ce îl interesează pe un bun gos-
 podar dela sate.

Oamenii mai cu dare de mână țineau să-și
 cumpere unul, și în cazul când nu-l știau sila-
 bisă. Dascălul și popa din sat, erau la îndemână
 și puteau să îi slovenească toată învățătura a-
 cestor pagini.

Era o vreme când calendarul era singura lec-
 tură a sătenilor noștri.

De atunci s'a scurs multă apă pe Murăș;
 s'au ridicat mulți oameni învățați din sinul nea-
 mului nostru. Chiar literatura calendaristică a fă-
 cut progrese enorme.

Avem azi peste douăzeci de calendare cari
 nu se pot plânge, că n'ar avea destui cetitori.
 Dacă și celelalte genuri literare ar fi așa de îm-
 brățișate, nu ne-am putea tângui că scriitorii no-
 ștri n'au cetitori îndeajuns.

Ci de altceva e vorbă acum.
 Cel mai bătrân calendar al nostru, cel mai ce-
 tit pe vremuri, își ia adio dela cetitori.

Cum generația oamenilor crescuți numai cu
 buchii chirilice se rărea din zi în zi, cu anul
 viitor n'a mai simțit necesitatea să bată la ușile
 creștinilor. Ca un bătrân cuviincios ce era, înțe-
 legea, că nu mai are nici un rost în lumea de-
 acum, când limba noastră a îmbrăcat haina nouă
 pretutindeni, și aceia cari nu știau sloveni nu-
 mai cu chirilice, s'au dus de mult, iar cei ce au
 rămas au trebuit să se obișnuiască înainte de a
 atinge vrâsta bătrâneții, cu slovele mai nouă.

Moșneagul venerabil a înțeles că glasul lui
 învechit nu mai poate răsbate în vremile schim-
 bate de astăzi — s'a dat frumușel la o parte,
 convins în sufletul său, că și-a împlinit che-
 marea.

Și-a luat rămas bun — și apreciatorul litera-
 turii noastre calendaristice, va trebui să repro-
 ducă, la timpul său, în întregime acest articol.

«O sută nouăsprezece ani — spune calen-
 darul — am intrat în casele voastre, o sută nouă-
 sprezece ani v'am arătat cursul vremilor, v'am
 adus povești și poezii de petrecere, sfaturi și în-
 drumări în treburi economice.

Mulți dintre voi iubiți cetitori, a-ți așteptat în
 fiecare an sosirea mea în casele voastre, ca
 să vă știu de urit în lungile seri de iarnă...

Dar vremea s'a scurs, timpurile sau schimbat,
 scrisul românesc a îmbrăcat de mult haina stră-
 moșească și azi numai oamenii mai bătrâni cetesc
 cu slove de acestea.

Iară eu... sânt mai bătrîn decât oricare din voi,
 iubiți cetitori; și iată mi-a sosit și mie ceasul să
 mă despart de voi și să-mi iau rămas bun...
 că de azi încolo nu mă veți mai vedea...»

În clipa despărțirii calendarul dă câteva mi-
 nunate povești cetitorilor săi: Fiți oameni de o-
 menie, Români buni și creștini cinstiți. Păstra-
 și-vă portul strămoșesc!... Feriți-vă de risipă și
 deștăbăări!... Dați-vă copiii la școală și dacă
 aveți mai mulți, dați pe unul ori doi la meserii
 și la negoț, că acestea sânt bune îndeletniciri!...
 Creșteți-vă copiii în frica lui Dumnezeu!... În-
 demnați-vă să cetească câți și foi, că e mai bine
 să înveți din pățania altora, din cărți bune, de-
 cât din pățania ta!...

Nu ne putem suprîmă emoția, cu care am ce-
 tit aceste știri. Ceva din cinstea paginilor de
 vechi cronici e înmagazinată în ele. E o pagină
 din lumea cea veche ce să prăbușește, un glas
 cumpănit de moșneag, ce încearcă să răsbata
 pentru cea din urmă oară în gă-agia zărilor noas-
 tre. Un glas cumpănit, care abia de mai e as-
 cultat de generațiile rămase în urmă. Un fel de
 »Barbu Lautaru«, ce își ia cobza și să retrage
 în umbră, văzându-se de prisos.

Clipele despărțirii își au totdeauna partea lor
 de duloșie nefățarnă.

Când vine prin urmare în numele ideilor sale și cere de pildă primeni-rea de forțe, el nu urmărește revolu-țiuni endemice, ci militează pentru convingeri alese, cu dreptul pe care i-l dă situația sa superioară în repu-blica literelor și dreptul de cugetător și judecător al organismului social.

Vedeți așa dar, bine, că un astfel de factor nu poate fi lăsat în seama delicatetelor stilistice ale unor ires-ponsabili. Dl Mihali și ceilalți din capul „Luptei” viitoare vor înțelege, că din orice pricină ar fi întârziat să ștergă pata asta din coloanele umilitoare, ei *sânt datori față de reputația neamului nostru să facă o onestă reparație în public.* Răfuielele moarte, criticele reciproce, își au ele rostul lor, căci nimic nu poate fi mai de condamnat ca o presă searbădă și o viață poli-tică fără control. Dar să bagăm de seamă, că ne facem de ris cu atâtea minți obtuze și mai ales cu cazul acesta.

Avem o forță între noi, cu care s'ar putea mândri orice popor și — în loc de a păzi ca o comoară, în loc de a o alina ca pe un Făt-frumos, luptător iscusit cu bălaurul cel cu șapte capete — așa sântem de secați sufle-tește, așa sântem de mici și de bătrâni, încât tolerăm, fără pedeapsă, pângă-ririle și nerușinările ce-i adresează un om din regiunile de jos ale simțirii omenestii!

Copiii nimănu.

de Vasile Stroiescu.

De la Dr. Ioan Mihu — primit de la dl Va-sile Stroiescu următoarea scrisoare:

Paris, 12/25 Noemvre.

Părintelui copiilor nimănu.

Mult stimat Domnule,

Domnul Octavian Goga în articolul său publicat în numărul 240 al „Tribunei” în

Citind acest duios rămas bun al celui mai vechiu calendar românesc, ne înduioșăm și noi gândindu ne, la multele povești împărtășite ne-amului nostru prin rostul lui.

Ne gândim la lungul șir al dascălilor și po-pilor noștri românești, cari au răspândit învâ-taturile evangheliei și sfaturile bune cu ajutorul acestor litere chirilice.

În aceiași vreme ne bucurăm din suflet când haina aceasta străină o vedem din ce în ce mai rar întrebuițată în scrisul nostru.

Nu era a noastră din capul locului și numai vitregimea vremii ne a impus-o veacuri îndelun-gate: veacuri de rușine și întunec. Slovele lui Chiril și-a lui Metodiu și-au schimbat fața în de-ceniile din urmă ale veacului trecut — și abea la jumătatea acestui deceniu apare cea dintâi foaie românească tipărită cu litere latine la Blaj.

Încetarea celui din urmă calendar cu litere chirilice înseamnă cea din urmă fază din stăpâ-nirea acestor litere bulgărești.

Înseamnă, în aceeași vreme, *revenirea la matcă.* Iată, cărțile bisericești s'au tipărit, aproape toate, cu litere latine; nu mai avem preoți de le-

inspirația sa de poet vă înseamnă de pă-rinte al copiilor nimănu. Denumirea aceasta ar trebui generalizată și asupra tuturor Ro-mânilor cari sânt copiii nimănu, ca o turmă fără păstori.

Sânt multe de făcut și s'ar găsi și chi-puri dar trebuiește conducător luminat, ener-gic, care să știe să vroiască, să impue și să ducă la îndeplinire lucrurile plănuite.

Privirile tuturor Românilor sânt îndrep-tate asupra DVoastră.

La înființarea bibliotecii studentești din Cluj vă dau zece mii de coroane. Astăzi scriu la Sibiu băncii „Albina” ca să în-mâneze acea sumă.

Cu toată stima
Vasile Stroiescu.

După cum sântem informați și de dl Dr. Ioan Mihu va răspunde la apelul dlui Goga — prin faptă.

Glasul poetului n'a răsunat în pustiu. Cuvintele lui calde, isvorite din inimă cu-rată, au găsit calea la inimile curate.

Mitropolitul Mețianu consilier intim. Din Viena ni se telegrafiază: Majestatea Sa a numit pe mitropolitul Ioan Mețianu con-silier intim.

Proiectul de recrutare în cameră. În șe-dința de azi ministrul hâncezilor generalul Ha-zay a prezintat camerei proiectul de lege despre contingentul recruților.

În proiect numărul recruților se stabilește cu 103100 pentru infanterie și 12500 pentru cava-lerie. Pentru armata comună Ungaria contribuie cu 44076 de recruți.

Recrutarea va fi să aibă loc de la 1 Martie până la 30 Aprilie. Vor fi chemați la asențare cel ce s'au născut în anii 1888, 1889 și 1890.

Dreptul limbii croate în Cameră. Ni se anunță din Budapesta: Delegații sâborului din Agram au renunțat la gândul unei obstrucții și s'au mulțumit a și afirma dreptul lor de a vorbi

gea v-che, nici măcar cantori, cari să nu știe citi cu aceste caractere.

Revenim la matcă.

Literele chirilice vor mai avea și de aci înainte însemnătatea lor pentru criticii literari, pentru scrutații de arhive, cari vor citi, în silabisirea lor, trecutul nostru de mare umilință.

Ci generațiile viitoare, mai fericite ca cele de acum, vor cunoaște acest scris numai din mu-zeele de arheologie — și se vor căsni cu mult necaz să descifreze vre-o pagină din slovele, cu cari soarta dușmană a blestemat pe strămoșii lor!

Al.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN

Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc de la 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și pla-tină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanția până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

croățeste în Cameră, înc'odată, desemnând pentru ședința de azi pe Luba Babici în acest scop. Se pare că între deputații croați și biroul prezidial al Camerei s'a încheiat un acord în chestiune și astfel dreptul limbii croate rămâne neștirbit, așa cum e garantat în tranșacțiunea ungaro croată.

Ședința Camerei. Interesul deputaților pentru discuția indemnizației, în loc să crească, scade pe zi ce merge și poate e mai bine așa. Ședința de azi — dupăcum ni-se anunță din Budapesta — a fost mai monotonă decât toate de până acum. Deputatul croat Alexandru Popovici a vorbit lung, cerând sistemizarea unui post de interpret pentru discursurile ce se vor rosti croățeste. Ministrul de hâncezi, Hazay a prezintat proiectul contingentului de recruți pe 1911. Croatul Babici a vorbit apoi croățeste declarând că dele-gații sâborului din Agram nu vor renunța nici-odată la dreptul limbii lor. Abia a rostit însă Ba-bici cuvintele „Visoki sabore!” — deputații un-guri au părăsit cu toții, în mod demonstrativ în-cinta. A urmat j sthislul Valentsik, care a debu-tat vechile ieremiade ale opoziției ungurești.

Chestiunea Aromânilor. «Politische Correspondenz» află din Constantinopole că Românii din Macedonia nu sânt hotărâți încă să formeze un exarhat deosebit. Ști-rile lansate de ziare în această chestie au fost desmințite de Români.

Românii cer ca preoții români să cele-breze serviciul divin în limba românească și limba română să fie întrebuițată și în școalele românești.

Din Oradea-Mare ni se scrie: Zilele trecute, par-tidul guvernamental din Oradea-Mare a ținut o con-ferență pentru a se sfătui în ce privește alegerile în consiliul comunal. În lista oficială a partidului a fost trecut și un român, dl Dr. Nicolae Zigre. La confe-rență s'au rostit și mai multe discursuri. Iată ce s'îm, între altele, într'o gazetă din Oradea-Mare:

«Dr. Nicolae Zigre spune că Românii se gîndesc cu nețărîmîntă recunoștință la faptul că partidul național al muncii s'a gîndit și la ei și l-a trecut și pe el între candidații săi...»

O nedumerire avem (în afară de «recunoștința ne-țărîmîntă» a Romînilor): dl Dr. N. Zigre a fost trec-ut pe lista oficială fiindcă e român, membru al par-tidului național-romîn sau fiindcă e membrul al parti-dului guvernamental?

Tinerimea română din Arad cătră dl Goga.

Tinerimea română din Arad a adresat dlui Octavian Goga, la Paris, următoarea telegramă:

Tinerimea română din Arad detestă adînc mîhnită începuturile ignobile, pe cari, în teme-ritatea ei fără margini, reptila «Lupta» a cutezat să le debiteze la adresa Ta și își aduce omagiile admirației ei celei mai en-tuziaste, declarînd să batorește, că aderă cu toată țaria convingerilor la flamura, ce ai desfășurat pentru refacerea caracterului ideal al luptelor noastre.

Dr. Cornel Iancu, Dr. Iustin Marșieu, V. Arjoca, Dr. Ion Codrean, Juniu Brut Pecu-raru, Dr. Gheorghe Negoescu, Ilie Papp, Coriolan Monța, Dr. Cornel Albu, Moise Popoviciu, Mihaiu Popoviciu, Dr. Teodor Roxin, Andreiu Garoiu, Nicolae Poparadu, Eugen Popoviciu, Avram Sadeanu, Dr. Sil-

Fabrică de parchete,

Cluj—Kolozsvár.

Fabrichează orice parchete din sterjar și carpen pe fond de asfalt.

Lucrări de chereștea în orice mă-rime, în lemn de stejar, carpen și brad.

Primește prelucrarea completă a du-sumelelor.

viu Pășcuțu, Alexandru Anciu, Petru Fleșieriu, Sava Șeviciu, Sever Molea, Dr. Dimitrie Truța, Ludovic Fazecaș, Dr. Ion Cupu, Dr. Gheorghe Crișan, Petru Ungureanu, Iuliu Roșescu, Petru Oprescu, Ion Șistaroveșan, Silviu Hulbăr, Vasile Avram, Dimitrie Ștefanoviciu, Gheorghe Papp, Nicolae Moldovan.

Declarațiile dlui Dr. I. Mihu.

— Voci de presă. —

Sub titlul »Se impun deslușiri«, »Gazeta Transilvaniei« din Brașov scrie:

»Am spus în nrul nostru de Luni, că ziaristică noastră națională i s'a pus în vedere un comunicat asupra tratatelor dintre Români și Unguri. Și am insistat tot atunci pe lângă cei complotați, fie dl Dr Mihu, fie comitetul național, că deosece se pare mai mult ca sigur, că tratativele s'au terminat să dea un comunicat, clar și precis asupra esenței tratatelor și în general asupra stării faptice a lucrurilor.

Până azi comunicatul cerut nu s'a dat, dar au apărut în »Tribuna« niște declarații ale dlui Mihu, despre cari am scris și ieri.

Declarațiile acestea însă, pentru liniștirea și orientarea marelui public, nu sunt suficiente. În unele puncte ele pot provoca chiar nedumeriri și desorientare.

Asfel este de e. declarația dlui Mihu, că a »intâmpinat oarecari greutăți neprevăzute și înfruntate de unii membri marcanți ai partidului național«, care pretinde necondiționat deslușiri mai de aproape.

Tot asemenea se cer clarificări cu privire la condițiunile, ce le a stabilit dl Dr. Mihu drept bază a unei împăciri între Români și Unguri. Aceasta este de altcund partea cea mai marcantă din toate declarațiile dlui Mihu, în jurul căreia se învârtesc toate celelalte și care ne dă mai mult de gândit.

Dăm aci în întregime aceasta parte a declarațiilor dlui Mihu.

La întrebarea reda totului »Tribuna«, că crede în posibilitatea unei împăciri sincere? dl Mihu a zis:

— La această întrebare răspund da! în vederea acestui scop este însă neapărat necesar:

a) ca factorii politici maghiari să fie pătrunși de un spirit mai larg și mai liber în vederile lor și să treacă puțin peste concepțiile reale, vede în vedere;

b) partidul național trebuie să-și facă un program nou corespunzător exigențelor timpului de astăzi și potrivit trebuințelor și puterilor de astăzi ale poporului român și în spirit transacționist, fără a abandona postulatale noastre naționale ireductibile și juste, lucru pe care l-am cerut încă în anul 1902 în o scrisoare publicată în »Libertatea« din acel an, cînd era vorba să trecem la împăcirea;

c) în acest caz, dacă împăcirea s'ar realiza de fapt, evident că ținuta deputaților noștri trimiși în cameră, nu ar mai putea și nu ar mai trebui să fie strict opozițională și intransigentă. — Atît!

Cînd Maghiarii și Românii vor admite aceste adevăruri, după mine, elementare, — a terminat dl Mihu — sigur se va ajunge în mod firesc la pace, sau baremi la raporturi mai sănătoase și mai folositoare pentru ambele părți.

În aceste condiții factorilor politicii maghiare li-se pretinde liberalitate, pe cînd nouă ni se pun ca condiție jertfe foarte mari, cari taie adînc în viața noastră politică și ar avea urmări de cea mai mare ponderozitate și pentru viitor.

Cum nu cunoaștem memoriul prezentat de dl Mihu, prima întrebare este, că în memoriul dînsului se cuprind aceste condiții, ca oferite, vezi Doamne, din partea Românilor, ori apoi condiții mult mai radicale?

Dacă condițiile sînt mai radicale sau să zicem mai precis, dacă ele sînt luate din programul

nostru național — afară de două puncte — am mai înțeleg, ca guvernul să nu le accepte și să respingă memoriul, cum de fapt l'a respins.

Dacă însă memoriul e făcut pe bazele condițiilor de mai sus, atunci ne mirăm, cum de prim-ministrul nu i-a aflat nici bîsem »potrivit pentru discuție«, cum ne spune d-nul Mihu. Că i condițiile din interviul d-lui Mihu, sînt, în enunțările mai înă, identice cu formula lui Tisz, ca deputații noștri să nu mai fie intransigenți, ci să se între în partidul guvernului etc. Natural, că alta este întrebarea, dacă poporul românesc, concentrat în întregimea lui în partidul național românesc, accepta sau nu accepta aceste condiții, după părerea noastră cele mai dezastroase și păgubitoare pentru noi.

Dacă în memoriu sînt cuprinse condițiile de mai sus, atunci înțelegem și mărturisirea dlui Dr. Mihu, că a intîmpinat greutăți din partea unor membri ai comitetului național. Dar noi din această faptă ne putem convinge și despre intențiile guvernului. Dacă guvernul nu primește nici condițiile de mai sus — admițînd, că a ceste l-au fost prezentate — afară de grele și dezastroase pentru noi, știm cu siguranță la ce avem să ne așteptăm în viitor!

Recenitînd constatăm, că declarațiile dlui Dr. Mihu nu sînt de loc suficiente. Se învârt din partea competentă deslușiri precise și clare, ca să cunoaștem starea lucrurilor, atît de instructivă, atît pentru prezent cît și pentru viitor.

»Seara« din București scrie:

»S'a făcut lumină deplină asupra faimoaselor tratative româno-maghiare.

Astăzi e convinsă lumea că s'a improvisat numai varianta cea mai nouă a basmului străvechiu despre lupul împăciitor și mielul războinic. Guvernul lui Khuen-Héderváry, ajutat de contele Tisza, șeful adevărat al majorității parlamentare, a propus Românilor sărviți în alegeri o perfidă pace, care să-i înăbușe cu totul în ființa lor națională.

Românii n'au primit pacea înșelătoare, dar s'au declarat gata să precizeze condițiunile unei păci onorabile. În acest scop, dl Ion Mihu, personalitate neangajată în politica militantă, dar bucurîndu-se de încrederea tuturor Românilor, a intrat în tratative cu Tisza și Khuen-Héderváry. Le-a prezentat chiar un memoriu despre dolențele românești, pe cari le-a discutat mai înainte cu câțiva dintre conducătorii partidului național român.

Acuma, după ce »Pester Lloyd« declarase că Românii ar fi cerînd lucruri imposibile de realizat, dl Mihu a eșit și d'asa din rezervă, mărturisind că într'adevăr memoriul său a fost respins de guvern.

În această situație, la care se așteptau cunoșcătorii politicii maghiare, dl Mihu procedează logic și corect, anunțînd că se retrage în viața sa liniștită de unde a fost a-ras pentru scurt timp în vîltoarea politicii de naționalitate.

Până aci, declarațiunile dlui Mihu sînt perfect satisfăcătoare. Dar dl Mihu vorbește, printre rînduri și despre unele dificultăți, pe care le ar fi intîmpinat din partea cîtorva membri de seamă ai partidului național. Aceste aluziuni sînt cu atît mai surprinzătoare, cu cît dl Mihu crede și astăzi în sinceritatea intențiilor de pace ale guvernului unguresc, va propune chiar o revizuire oportunistă a programului dela 1881, de dragul pretinșelor gânduri bune ale Maghiarilor.

Printre conducătorii partidului național român, aceste declarațiuni inoportune ale dlui Mihu au provocat nedumeriri și protestări, precum spun telegramele din Pesta. Poate că va trebui să asistăm și la o polemică penibilă între frați, ceea ce ar fi regretabil din toate punctele de vedere. Dacă pacea cu Maghiarii nu s'a putut face, de ce să înceapă luptele interne între Români de dincolo?

Matineul Reuniunii femeilor din Arad.

Societatea românească din Arad, ascultînd ieri pentru a două oară de glasul activei noastre reuniuni de femei și-a dat intîlnire în sala festivă a seminarului teologic pentru a serba cîte va ore în numele frumosului.

Am văzut ieri pentru a doua oară, într'un scurt restimp, — de două săptămîni abia, — întrunită în acelaș scop nobil, aproape întreaga noastră pătură intelectuală din Arad și din împrejurime și contemplînd bogăția de elemente selecte ce ni-e dat s'o remarcăm totdeauna cu asemenea ocazi am simțit iarăși înviorîndu-se pretențiile noastre culturale ce ni le impun numărul, valoarea și varietatea forțelor de cari dispunem.

Și nu putem accentua îndeajuns rostul salutar al acțiunii întreprinse de Reuniune, tocmai fiindcă festivalurile artistice ce organizează sînt mijlocul cel mai fericit de a ne trezi forțele înțelnicite și de-a le reda conștiința valorii, statornicind o mișcare culturală românească la nivel cu cea a neamurilor ce ne înconjoară și avînd relief superior al calităților noastre etnice superioare. Vigoarea unei acțiuni culturale conștiente va putea singură să ne scape de influența culturii străine și să ne deștepte dragostea de comorile sufletului nostru românesc.

Ceea-ce ne îndeamnă să repetăm cu orice ocazie aceste adevăruri, e interesul mereu în creștere ce arată societatea noastră din Arad pentru orice manifestație culturală românească și constatăm acest lucru cu o caldă bucurie.

Putem să spunem de-acum că succesul oricărei manifestații culturale e asigurat dinainte aici în Arad și că societatea noastră, mulțumită armoniei de care e stăpînită, și a recunoscut în sfîrșit țintele ideale spre cari trebuie să tindă.

Al doilea matineu al Reuniunii noastre de femei a fost o manifestație artistică și mai reușită decît cea de acum două săptămîni. Doamna *Marioara Trăilescu*, o brunetă grațioasă, a cântat la pian o *Polonaise* și *Mazurka* de Scharvenka și *Ardeleana* dlui *Bredicanu*. Ds'a dovedit multă înțelegere în interpretare și o frumoasă tehnică în execuție.

Doamna *Marilina Bocu*, a citit o disertație despre poezia vieții. Publicăm la alt loc această lucrare frumoasă și clitorii noștri vor avea o nouă ocazie de a admira bogatele calități de stil, de concepție și de subtilitate a reflexilor, calități atît de rare la noi. Publicul de ieri a gustat în pronunția curată a d-nei Bocu și muzicalitatea și mlădioșia fără păreche a graiului românesc purificat.

Dar ședința de ieri ne-a adus și o surpriză. Seminarul nostru teologic ne-a dat un talent vîguros în dl *Emil Grădinar*, cleric, care a cântat Psalmul 50 de Beethoven și *Mamă* de I. C. Brăteanu. Dl Grădinar e un bariton de forță și dispune de un material neobișnuit de bogat și de simpatic, credem că școala potrivită poate să-i pule slături de cei mai buni cântăreți ai noștri.

Cunoscutul nostru violinist dl *Adrian Popescu*, ne-a cântat la violină *Ronda* de Mozart și *Resig*

Gulere

și

Manșete.

Numai calitate bună.

Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ

Welsmayr Ferencz

Timișoara, centru, strada Hanyadi

națion de Dancla. D-sa a dat dovezi de un progres însemnat atât ce privește interpretarea câi și tehnica — și a justificat și de data asta speranțele ce le legăm de talentul d-șele.

Publicul a răspândit cu aplauze calde pe debutanți și s'a răslătit apoi, desigur mândru de frumosul succes al acestei manifestații culturale românești.

In contra lăcustelor.

După trei ani și jumătate de svîrcoliri cu totul infructuoase, *legea lui Apponyi* a intrat în deplina ei vigoare, începând cu 1 Septembrie 1910. Din ministru de culte a edat la începutul acestui an școlar sub nr. 280.000 o ordinațiune împreună cu un nou plan de învățământ pentru școlile confesionale ajutate de stat în care lămurește pretențiunile legii apponyiane în aceste școli ale noastre. Adevărat, că acest plan, în legătură cu care P. V. Consistor din Sibiu a edat instrucțiunea pe care am publicat-o și noi în Nr. 243—244, e de o duplicitate scandalosă, în cât un cetitor care nu e destul de atent va putea fi cuprins de o serie întregă de nedumeriri și de griji, cu toate acestea planul spune hotărît un lucru, în privința căruia aproape toți inspectorii școlari au abuzat, și anume, că *orele de aritmetică, geografie, istorie și constituție sânt ore curat românești. Material din aceste obiecte se propune, în parte, și ungurește, dar exclusiv în orele de limba maghiară.*

În urma ordinațiunii Nr. 280.000 inspectorii, cari au bunul obicei de a nu călători în mod exact nici legile țării nici ordinațiunile ministeriale și nici trebuințele și firea populațiunii au luat o atitudine foarte interesantă: ei cer ca toate materiile amintite să se ia în limba maghiară. În chipul acesta ei reclamă în școale cu un singur învățător 22½ ore pentru limba maghiară (13 nu le ajung!), în cea cu 2 învățători 34½, cu 3 învățători 50½, în cea cu 4 inv. 60, în cea cu 5 inv. 63 și în cea cu 6 inv. 76 de ore ungurești, deși legea cere pentru diferitele școli 13, 21½, 26½, 32, 32 și 39 de ore. Așadară inspectorii în hiperzelul lor de a fi mai catolici ca papa și mai patrioți ca cel mai șovinist ministru, pun în cărușă școlilor noastre o sarcină aproape îndoită în ce privește limba maghiară, decât cum cere legea însăși.

Asta fiind împrejurarea, foarte caracteristică de altfel, că noul plan de învățământ poate da, peste tot prilej la astfel de interpretări, ținem să improspătăm pe seama inspectorilor regești, câteva enunțaiuni ale exministrului Apponyi, spuse la 1907 în parlament, în legătură cu punctele din chestiune.

Mai întâi în ce privește cantitatea cunoștințelor de limbă maghiară, e absurd a se afirma că, ori se poate ori nu se poate, trebuie să se ia atât cât cere planul de învățământ, care oricât ar zice că a fixat minimumul materialului, el a fixat maximumul. În privința asta iată ce a zis însuș urzitorul legii, Apponyi, în ședința din 12 Aprilie 1907. »Egyáltalában, 1. képviselőház, a ki a törvényjavaslatot figyelmesen elolvasta és annak iránjával tisztába jöni jóhiszeműleg iparkodott, lehetetlen hogy ne vette legyen észre, hogy az állami szempontokat

védő intézkedéseknek főszövege nem a nyelvtanuláson, hanem az államellenes irányzatok megfékezésén nyugszik. (Vezi Országgyűlési értesítő din 13 Aprilie 1907 pg. 12 col. 1) Așadară scopul legii nu era ca să-i prostească pe copii, bătăndu-le în cap cu forța, un număr exagerat de cunoștințe ungurești, ci ca să facă imposibilă închipuita educație antipatriotică, ce s'ar fi dat până la 1907 în școlile noastre și să dea tinerimei o educație patriotică.

Că în lege și în plan s'a pus un colos de material, asta nu înseamnă că acela și trebuie să se ia în cantitatea depusă acolo, ci că din acela să se ia cât se poate, fără a îngreua prea mult mintea elevilor și fără ca să sufere educația. Toate legile din lumea asta, impun obligamente până în cele mai mici amănunte, dar cine e acela, care să îndeplinească în fiecare moment tot ce-i poruncește până la cele mai exagerate minuțiozități legea? Fiecare e dator să lucreze în marginile legii, atâta cât în adevăr poate. Chestiunea e numai să nu lucrezi în contra legii și să nu te porți cu indiferențism față de ea. Așa trebuie precizată atitudinea noastră în fața legii lui Apponyi, și anume chiar în spiritul cuvintelor acestui fost ministru.

Nu legea însăși, ci numai interpretarea ei tendențioasă, a adus școlile noastre în situația imposibilă, în care le găsim astăzi, față de răspundea Apponyi pe atunci, acelor, cari îl învinuiau — și dacă ne gândim la felul cum s'a executat legea, trebuie să adăugăm: că tot dreptul — că prin legea lui ne surpă întreaga autonomie garantată prin legi: »Hát most mi marad abból a nagy autonomia-ellenes vádból? A tanítás egész irányítása, a tanítás jellegének meghatározása, a jellemképzés, a nevelés vezetése, a tanítónak alkalmazása, a tanító felletti fegyelmi hatalom négyö ödrészben: ez mind szóval minden, a mi az iskolának munkájához tartozik, marad az iskolafentartó kezében; az állam kezében pedig csak annyit van, hogy az állami és nemzeti szempontok érvényesítését feltétlenül biztosítsa, de ezekben is csak akkor járjon el saját közegét útján, ha az iskolafentartó ezt a kötelességét elhanyagolta. (Vezi tot acolo, pag. 15 col. 2).

În fața acestor explicații lămurite, te înțrebi cu tot dreptul: de unde și arogă domnii inspectorii dreptul de a zugruma, uneori în modul cel mai impertinent, rînd pe rînd școlile noastre, asupra cărora zic că ei au, pe baza legii, dreptul de dispunere?

Cuvintele citate lămuresc deci până la evidență spiritul și intențiunea legii și e o chestie de demnitate pentru toți acia cari purtăm la inimă problemele culturale ale locuitorilor acestei țări, ca să nu îngăduim cu nici un chip, ca inspectorii școlari în hiperzelul lor orb, să ducă în numele legii școlile noastre la un stadiu de tâmpire patentă. Mai întâi învățătorii însși să fie pătrunși de importanța acestui moment și la caz de trebuință să nu se sfiască a-i face inspectorului opoziție legală apoi preoții ca directorii locali și protopopii ca inspectorii tractuali trebuie să stăruiască fără șovăială asupra acestui punct, care pentru noi e cel mai cardinal dintre toate. Dar și consistoriile eparhiale, în reprezentațiile lor către guvern să nu neglige a arăta acestuia sforțările anticulturale și ilegale ale inspectorilor, cari zădărnicesc orice progres, ci să-i înfierze ca

pe cei mai mari dușmani ai binelui public și să-i reducă la valoarea lor adevărată.

Iată acum de încheiere ce zice Apponyi relativ la propunerea în școlile ajutate de stat ca aritmeticii, geografiei, istoriei și constituției.

Unul dintre deputații naționaliști bazat pe expresiunile pline de ambiguități și duplicități a proiectului de lege, a făcut observarea, că ministrul vrea să ne maghiarizeze cu totul școlile, cerînd ca în acestea să se propună obiectele de mai sus ungurește, dupăcum s'ar fi putut explica § ul 20 al proiectului. La acestea a răspuns Apponyi: »*En nem tartanám szeren-sétségnek, ha ezek a tantárgyak csakugyan magyarul adótnék elő, de a törvényjavaslatban ez nincs benne. Csak az van benne hogy a minister által kiadott tanterv szerint tanítandók, általa jóváhagyott tankönyv szerint.* (Ibidem pg. 12 col. 1). Motivul că ministrul a cerut ca în școlile ajutate de stat aceste patru materii să se propuie după un plan de învățământ, într'un număr de ore stabilit de ministru și pe baza manualelor aprobate de el, e spus într'o altă cuvântare din parlament alui Apponyi: și anume aceste materii au să promoveze instrucțiunea patriotică (hazafias irányban való tanítás. Országgyűlési értesítő din 24 Apr. 1910, pg. 25 col. 2.)

Acesta este spiritul legii lui Apponyi și aceasta este și litera legii. Ea e mai mare decât toți inspectorii și aa trebuie să dicteze, iar nu poftele fără de margini ale acestor tipuri antipatice, cari îndeplinesc în viața culturală a țării, rolul pe care l îndeplinesc în viața economică — lăcustele.

Scrisori din București.

Cursul de deschidere al d-lui C. Dumitrescu-Iași. — Activitatea societății ortodoxe a femeilor române. — Pentru populația școlară. — Liga pentru apărarea muncitorilor. — Soarta poliциnțelor.

București 2 Decembrie.

Marți, 16 Noembrie, la ora 6½ seara, în fața unui foarte numeros public universitar, dl Dumitrescu-Iași, rectorul universității din București, a ținut cea dintâi prelegere din cursul D sale de Istoria filozofiei.

Omul, așezat pe scoarța pământului, n'a găsit pretutindeni aceleași condițiuni prielnice de traiu. La pozele munților, în clima aspră și pe pământul puțin productiv, omul e silit să și croiască un fel particular de viață, decât pe înfînsul câmpurilor, cu totul deosebit la marginea apelor curgătoare, în gura râurilor, ori pe un teren supus cutremurilor.

O constatare, de mult făcută și care verifică în parte condițiunile dezvoltării umane, este fără îndoială, că viața se desfășoară în raport direct cu pământul, pe care e așezată. De acolo, primește omul cele dintâi impresii, mijloace de luptă, atitudini de a înțelege, etc.

Siguranța, sau nesiguranța vieții răsar din fluctuațiile mediului cosmic.

Marinarul va fi mai supertîios, căci viața lui e mai des periclitată, omul de la câmp va fi mai sigur, mai stăpîn pe sine. Se nasc deci fatal diferențieri naturale. Fără îndoială, se va produce o dezvoltare trainică de viață, acolo unde domnește siguranța și dimpotrivă activitatea de gândire va fi mai sterilă, unde plutește nesiguranța.

Dar pe lângă diferențele naturale, s'au produs în societate o serie de diferenți, în care «s'ar părea», că vina este a societății. Sufletele generoase și încălzite de idealism au făcut planuri de reorganizare socială, urmînd un tip ideal,

Organizarea socială însă este efectul unor legi fatale: *Omul și pământul și raportul între acești doi factori.*

Privilegiile unora și mizeria altora e o condiție de viață. Și negreșit evoluția socială nu se va opri la un anumit stadiu. Îmbunătățirea fără de voia unora și în interesul mării mulțimi va veni.

— Dar cum se produc diferențierile în societate? Poate să fie un motiv de explicare: *prevederea*, de unde s'a îmbrățișat mai apoi exploatarea cu toate rezervele ei. Și alt factor poate să-l constituie *recuzările*. Rasele cuceritoare au impus obligații tiranice și și-au asumat privilegiile stăpânitoare.

Interesează urmărirea acestor probleme, de a lungul veacurilor, pentru că este o problemă specific omenească. *Studiul omului însuși și mediul în care trăiește* e formula preocupărilor inerente minții omenești.

În adâncul neguros al vremii, omul a trebuit să trăiască din datele experienței sale reduse, să urmeze fenomenele naturii și neînțelegându-le să se supună lor. Dar explicarea lor se impunea, atunci fatal aripile fantaziei s'au deslins. Răzimată deci pe închipuire și pe sumare date experimentale, s'a creșt explicarea: *ce e omul, ce e lumea.*

Și-a trăit omenirea legănată de simplismul răspunsurilor împletite din poezie și inexplicabilă credință, până când un popor, crescut în condiții mai prielnice de viață, găsește în lăsași gândire, în *filozofie*, explicarea.

A fost poporul grec, care a înfățișat splendori de cugetare, a încheșat soluții, pe cari veacurile de mai apoi le-au verificat și completat. Dar peste răspunsurile scoase din proprie gândire s'a întins Roma și *explicarea practică* se destășoară în tot domeniul cugetării abstracte.

A rămas totuși un centru de speculație transcendentă, la Alexandria, unde se altoise peste fondul mozaismului, germele credinței creștine, redându-se astfel teozofia, culminând în școlastică, — adică subjugarea filozofiei de religie.

În mod incidental însă, se ivesc Arabii, cu o nouă religie, cu un nou ideal, care i face să strângă pe toți filozofii de aiurea și să li curățeze frământările cugetărilor, cari nu puteau într'alte părți să și dea în vileag sistemele. Aceasta va fi obiectul prelegerilor următoare.

O frumoasă și rodnică activitate pe terenul național și cultural dezvoltă societatea ortodoxă a femeilor române, înființată anul trecut în urma constatării pericolului ce amenință legea strămoșească prin propaganda catolică. Societatea, din care fac parte doamne din societatea aleasă, și-a instituit comitete în fie care parohie din capitală. Menirea acestor comitete este de a face propagandă pentru cultura națională, de a arăta relele, cari rezultă din îmbrățișarea unei culturi străine de sufletul și aspirațiunile poporului nostru. Comitetele se vor îngriji de educația religioasă a tineretului din parohii, cercetând cauzele, cari determină pe alții eapi de familie să și trimească copiii la școli străine, unde li se infiltrază în cel mai bun caz nepăsarea față de tot ce este românesc, în primul rând față de religia ortodoxă.

Zilele acestea se vor deschide cursuri pentru adulți. Pentru ținerea acestor cursuri, societatea s'a adresat la cel mai de seamă profesor din București, cari de sigur vor ști să atragă publicii la aceste cursuri arătându-l răul ce ne amenință.

Inscrierile de membri au dat rezultate destul de îmbucurătoare. Enoriașii, dându-și seama de însemnătatea operei de educație religioasă și morală întreprinsă de societate, răspund cu bunăvoință la apelurile adresate. Suma încasată până acum numai dela noii membri înscriși în parohia sf. Ștefan trece de 300 de lei. Dacă interesul se va manifesta față de această nobilă acțiune la fel și în celelalte parohii, societatea ortodoxă va putea în curând să și susțină școlile ei organizate după toate cerințele moderne.

Tot mai mare este interesul, pe care autoritățile superioare și li manifestă față de copiii cari urmează cursurile primare. La orașe ca și la sate s'au înființat cantine școlare, unde, în timpul iernii, copiii, în schimbul unei sume foarte mici, capătă să mănânce hrană, nema mai fiind nevoiți să facă drumul până acasă expuși fiind la contrac-

tarea altor boale din cauza frigului. Instituția cantinelor școlare pe timpul iernii este cu atât mai folositoare la țară, unde copiii din cămine îndepărtate trebuie să facă o cale îndelungată până la comuna, în care se află școala.

În același timp s'au luat măsurile pentru îngrijirea cât mai părintească a stărei sănătății copiilor de școală. Eri s'a ținut la primăria din București o consfătuire a medicilor școlari. Cu această ocazie, după ce s'a arătat starea sanitară a elevilor de școală s'a luat hotărârea ca școlile primare să fie vizitate de medicul cel puțin odată pe săptămână.

Elevii școlilor primare vor fi obligați a păstra cea mai deplină curățenie, dându-se fiecarei posibilitate de a face băi gratuite, atunci când mijloacele restrinse ale părinților o cer aceasta.

La București s'a înființat o ligă pentru apărarea muncitorilor. Scopul acestei lige este răspândirea luminii în populația muncitoare și apărarea ei de exploatarea capitaliștilor. Iată câteva puncte de programul de muncă al societății: Liga pentru apărarea muncitorilor cere:

Creșterea unei case de pensii și ajutor pentru muncitori și meseriași care să se alimenteze de către patroni și fabricanți în proporție de 5 la sută din valoarea salariilor ce plătesc oamenilor de muncă.

Scutirea de taxe fiscale ce grevază asupra zahărului și petrolului și fixarea prețului maximum de vânzare în comerț a acestor articole.

Scutirea de taxe vamale pentru toate articolele de primă necesitate care servă muncitorilor pentru îmbrăcăminte.

Creșterea de rețele de tramwae comunale care să lege centrul cu toate mahalalele depărtate.

Desființarea taxei de 4 la sută asupra veniturii imobiliar pentru imobilele cu un venit mai mic de 200 lei anual.

Scăderea prețului apei la locuințele ocupate de muncitori.

Vot unic, direct și secret, pentru toți Românii majori și știtutori de caste.

De cumva nu se va lăsa ademenită de oamenii interesați, cari speculează buna credință a lucrătorilor, liga aceasta va putea ajunge la rezultate frumoase.

Se cunosc în parte șariatările comise de așa numitele policlinici, cari, puse sub conducerea unor medici slabi preparași și doritori de a se îmbogăți cât mai repede, recurgeau la tot felul de mijloace spre a exploata suferințele mulțimei. Cazul doctorului Grel, care, sub cuvânt că face injecții cu serul lui Ehrlich, a înșelat o mulțime de nenorociți, este recent. În urma unei hotărâri aduse de consiliul sanitar superior, aceste policlinici medicale au fost închise acum, spre marea satisfacție a publicii exploatat în chip atâta de neomenos.

Coresp.

Chestiunea școlii de fete din Arad.

În numărul nostru de ieri am publicat mai multe acte și rezoluții privitoare la chestiunea școlii de fete din Arad. În rezoluția numărul IX din greșală s'au omis câteva rînduri, alterîndu-se înțelesul ei. Fiind rezoluția aceasta de o importanță deosebită, o publicăm din nou cu îndreptările cuvenite:

IX.

Extras

din procesul verbal al ședinței Comitetului „Reuniunea femeilor Române din Arad și provincie” ținută la 23 Noembrie st. nou 1910.

1. Dna prezidentă expune pe larg fazele prin cari a trecut afacerea școlii de fete dela ultima ședință a Comitetului, ținută la 14 Iulie a. c. După cetirea întregului dosar de acte schimbate între Consistorul din Arad și prezidentă Reuniunii, se aduce în unanimitate următoarea rezoluție:

Comitetul cu vot unanim încuviințează și aprobă toate actele și declarațiunile făcute din partea prezidentei Reuniunii cu autorizația specială primită dela Comitet în ședința dela 14 Iulie a. c.

Comitetul constată cu regret, că „Reuniunea femeilor române din Arad și provincie” începând dela reactivarea sa din Martie 1909 până astăzi n'a întâmpinat din partea Ven. Consistor bunavoința așteptată, din contră numai opoziții fără rost și dificultăți de toată natura, cari fac imposibilă o înțelegere într'o chestie atât de importantă între Ven. Consistor și Reuniune. Această atitudine a Ven. Consistor se constată mai ales și din scrisoarea din urmă a Ven. Consistor de sub Nr. 4773, unde în loc să se declare asupra adreselor Reuniunii dela 8 și 10 August a. c. se trage la îndoială corectitudinea în procedură a prezidentei, se sulevează și se cer declarații și deslușiri inutile asupra cărora Reuniunea s'a pronunțat deja, și cari evident tind numai la amânarea deslegării acestei afaceri.

În această situație dificilă și dureroasă pentru Reuniune, Comitetul neputând prevedea nici o deslegare favorabilă a cauzei, într'un timp mai apropiat, se vede silit să sisteze toate tratativele inițiate cu Ven. Consistor în chestia zidirii școlii de fete, până la alte vremuri și dispoziții mai favorabile.

Reuniunea își rezervă dreptul garantat (decisul Consist. Nr. 124/1890) că la timpul potrivit să și repriniască în proprietatea sa școala de fete existentă, înființată de Reuniune și predată numai în administrarea Ven. Consistor.

Comitetul mai declară că este hotărît să urmeze pe baza statutelor lucrarea sa pentru edificarea și susținerea școlii de fete gr. or. din Arad.

Pentru conformitate

Arad, 30 Noembrie 1910 st. n.

ss. Letiția Oncu,
prezidentă.

ss. Sever Bocu,
secretar.

Poezia și viața*).

Doamnelor și domnilor,

În epoca actuală, realmente prosaică, a lumii, în care asociațiile, marile companii și mai ales dezvoltarea a uriașă a mașinismului ia încet, încet, locul vremurilor de aur, a timpurilor vitejești de odinioară, în care fiecare ființă aștepta totul dela propria sa valoare, răspândind astfel, într'însa și în jurul său poezia, — în vremurile de azi, zic, a-ți alcătui viața ca o poezie înseamnă a-ți îndoii puterile de activitate, ordin și zel.

O sforțare, care pe deasupra complexităților de exigențe ale traiului surmenat ce-l duc oamenii de azi, încetează de a mai fi o calitate de rând.

Această substituție, a unei forțe colective mecanice, brutale, materiale și inconștiente, liberei inițiative a persoanei, care altă dată lucra cu propriile mâni, edificiul vieții sale, e de sigur, nu progres al civilizației, dar spre schilodirea întrupării poeziei vieții, înlocuirea felului acestuia de trai, tot-deodată cu îmbucurătoarea civilizație, strecoară în viața noastră, domnia mohorită și absolută a plictisitoare proze. Proza, proza îngrozitoare, care destramă zi de zi, partea poetică a vieții; proza, această nefastă acțiune de distrugere, care servind cauza comună a practicisimului, dărâmă marelui templu de marmură, al idealismului, pe ruinele căruia se însăilă palatul de var al invențiilor.

În ce sfere de basm rămâne Ulise, celebrul erou al Odiseei lui Homer acel rege frumos și mândru care și întocmea cu propriile mâni, patul nupțial, — pe lângă tinărul Dandy de azi, care nu peste mult, va înlocui cu ceva mai practic, sărutarea mâinei iubitei, pentru că aplecarea aceasta îi deranjează frizura și cuta impecabilă a hainei. Și Nausicaa, fata de rege,

* Disertație ținută la Matineul Reuniunii femeilor, în sala festivă a Seminarului 4 Dec. 1910.

care se ducea să spele rufele la riu, cum ar apărea ea azi, lângă multe din domnișoarele moderne, sportive și nebunatică, care își ard viața, cu lovituri de cravașă, ostile la orice lucru, ce nu intră în sporturile lor favorite, de loc intelectuale și sentimentale, masculinizate în chiar cele mai delicate pasiuni femeiești.

În stările poetice ale lumii, eroii de epopee erau vânători, măcelari și bucătari în același timp. Ei vânau, spintecau și-și frigeau animalul, ce le serveau de ospaț. Căruța, cortul, scutul, spada, corabia, cu care treceau mările, toate acestea erau opera lui, sau de nu le făcea chiar el, cunostea îndeajuns felul meșteșugirei lor, pentru ca la vreme de nevoie, să și le poată repara singuri.

Cuvântul grec, care însemna tinăra fată, voia să zică, în energia sa primitivă mică lăptăreasă și amintea că în familia patriarhală, domnișoara casei, prințesa palatului chiar, avea sarcina de a mulge caprele și vacile.

Și dacă ne-am duce cu gândul, la timpuri mai apropiate, la străbunele noastre, domnițe și jupăne, cari în așteptarea soților lor, plecați în războaie, își îngrijeau singure stupii albinelor și închise în cămăruțele lor îngânând cântece vitejești, torceau și țeseau borangicul, alături de servitoarele lor, câtă enormă și dureroasă depărtare, ne desparte acum, de vremurile acelea. În ce lumină de aur ne apare chipul harnice și bune domnițe, înconjurată de acea atmosferă calmă, semină și curată a adevăratei poezii a vieții!

Cât de mult se înșală fetele tinere de azi, când își închipuesc că vor avea cu atât mai multă grație și farmec, cu cât nu vor face nimic, cu mâinile lor albe, lăsând totul pe seama servitoarelor, aceste disprețuite roabe ale muncii brute; găsind că e mai pe jos de ele, să facă paturile, să spele ceștile, să gătească bucate, să spele ruie și să calce.

Domnișoarele căror le e scârbă și au oroare să se alipească muncii acesteia grosolane, dar imperios necesare, a traiului zilnic, se lipsesc dimpotrivă, de un mare farmec sensibil în ochii adevăraților oameni de gust și prin care a fost subjugat Goethe la vârsta mândrei și cuceritoare sale tinereți. Oare nu în exercițiul de menajeră care taie felii de pâine, pentru ceata ei de frațiori, i-a apărut mai întâiu, nemuritoarea Carlota și se mai poate compara vre-o impresie cu aceea ce-a încercat-o Goethe, la spectacolul acela?!

Dacă atelierul, bordeiul chiar, sânt niște centre mai poetice, decât locuința bogatului, aceasta se explică prin faptul, că omul se revelează acolo mai bine, ca meșteșugar laborios.

O femeie, e mai fermecătoare și mai frumoasă printr-o muncă personală, care este adevărată poezie în acțiune și pentru aceasta ea trebuie să se facă întru multe propria sa servitoare.

Îndeplinim astfel și un act de nobleță, ridicând din rolul lor înjositor pe bietele femei, pe cari neegalitatea condițiilor de naștere, le-a osîndit să slujească, interesându-le și întovărășindu-le, întru câtva, la viața noastră.

Trebuie să considerăm sufletul, inima, spiritul și chiar corpul acestor sărmane disprețuite, ca o grădină care trebuie cultivată și îngrijită, făcând astfel din ele, niște creaturi mai desăvârșite.

Să înțelegem mai ales că nu ne putem înălța, cu adevărat, în scara ființelor, decât prin noblețea unei activități devotate, în serviciul altuia, uitând scopurile interesate ale unei culturi civilizate unicamente egoiste.

Epoca în care trăim e de altfel străbătută de un mare umanitarism, de-o călduroasă iubire ce fiecare om, are pentru propria sa umanitate. Acum ne îngrijim sufletele, pentru viață, așa după cum odată pe timpurile vechi

se îngrijeau pentru moarte. Ne creștem copiii în spiritul de-a trăi cu toată însuflețirea pentru frumos, după cum altădată se învăța a suferi cu resemnare.

Și alături de aceia cari zic: Dumnezeu iubește durerea, alții se ridică și strigă: Dumnezeu iubește bucuria. Bunul Dumnezeu a creat frumosul pe pământ, pentru ca lumea să fie o imagină și o făgăduință de frumusețe a lui Dumnezeu. Trebuie să lucrăm a ne desăvârși, prin frumos, după cum Dumnezeu a desăvârșit lumea.

Iubind tot ce ne înconjoară, vom învăța a practica acea caritate particulară, caritatea care adresându-se sie însăși, se revărsa cu belșug asupra celorlalți, căci pentru a oferi curajul, nădejdea și bucuria trebuie să fi tu însu-ți imaginea mulțumirii, a muncii laborioase și vesele, a păcii și nădejdelor senine.

Fericirea nu e bun pe care-l poți atinge, căutându-l fiecare, înaintea noastră: e un reflex, e o întoarcere, e răsplata aceluia numai, cari o radiază împrejurul lor. Sau cum scria Tolstoi într'un jurnal intim: „Un mijloc puternic pentru a ajunge la fericire, este: să întinzi în jurul tău fără nici o regulă și de toate părțile, un fel de țesătură de păianjen, din iubire, în care să prinzi tot ce trece: o femeie bătrână, un copil, un servitor...”

Dar exercițiul carității bunăoară, poate fi sau o proză banală sau o poezie curată, căci modul de a da valoarează mai mult, decât ceia ce se dă, și în felul cum dai există grația poetică a carității.

Proză va fi, dacă în budgetul nostru obișnuit, stabilim pur și simplu, o sumă oarecare, pentru binefaceri. Poezie este însă, când cercetezi, afli, te interesezi și sufletești luând parte la durerile celor ce suferă, te apleci, ajuți, alini și vindeci suferințele.

Poezia nu e decât o formă dacă voiești, dar preocuparea estetică a formei atrage pe aceia a fondului care îi este substanța și sprijinul.

Să fim poeții vieții noastre, pe care să ne-o întocmim ca pe o operă de artă. Să căutăm frumosul și vom face binele. Să iubim frumosul în toate manifestările sale sensibile: natura frumoasă, creaturile frumoase ale lui Dumnezeu, marea, munții, pădurile, simbolele unor lucruri vecinice vechi și totuși noi.

Iubirea naturii e drumul cel mai apropiat care ne duce către frumos, e școala înaltă și desăvârșită care ne poartă ființele pe cărările nerătăcite ale celei mai bune educații sufletești.

Instinctiv sântem atrași de frumuseța pajiștelor verzi îmbălsămate de suavitatea florilor și ce talmaciu credincios ar fi în stare să definească bucuria negrăită ce cuprinde sufletele copilașilor, când se pierd printre ramuri și flori, cu transportul curat al unor mici artiști — atunci când nimeni nu a încercat a-i introduce în tainele frumosului? Pornirea instinctului acestuia ce ne apropie dintr'un început de farmecele pământului, trebuie s'o cultivăm zi de zi la copilașii noștri, pentru ca din aceste nobile și prețioase instincte, din acea delicată atențiune către spectacolele naturii, să trezim mai apoi atașamentul solid, pentru tot ce e frumos. (Finea va urma).

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eitz, Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Din străinătate.

Campania electorală din Anglia. Sâmbătă au avut loc alegeri în 69 cercuri, dintre cari în parlamentul disolvat 23 erau reprezentate prin conservatori, 39 prin liberali și 7 prin socialiști.

Lupta se dă cu cea mai mare înverșunare. Rezultatele parțiale de până acum nu pot însă servi de bază pentru a face combinații în ce privește rezulta-ul final. Până Duminecă noaptea se cunoșteau următoarele rezultate: Au fost aleși 44 liberali, 57 conservatori, 6 socialiști și 5 naționaliști.

Londra, 5 Decembrie. Ziua de ieri a adus pentru conservatori o mare desamăgire. Partidul lorzilor crede ca va reuși în cele mai multe cercuri în care aveau loc alegeri și cu toate că până acum alegerile au avut loc mai ales în cercuri în cari erau tari conservatorii, partidul liberal și-a șiut menține numărul mandatelor avute.

Până acum se cunoaște rezultatul din 125 cercuri. Au fost aleși:

- 51 liberali,
- 62 conservatori,
- 7 socialiști și
- 5 naționaliști.

A făcut impresie adâncă că Bonard, unul dintre anteluptătorii reformei vămurilor (conservator) a rămas în minoritate.

Alegerile sânt sgomotoase. Pe alocuri, așa la Lincoln și Hastings, au avut loc ciocniri sângeroase între alegătorii liberali și conservatori.

Prietenie ruso-bu'gară. Un ziar din Belgrad primește din Sofia informația, că în anul viitor țarul Rusiei va vizita curtea bulgară și va petrece trei zile în Sofia. Bulgaria în treagă așteaptă cu multă bucurie vizita aceasta, căreia i-se atribuie mare însemnătate politică. Țarul Nicolae va călători peste Marea-neagră și va fi însoțit de mai multe vase de război. După vizita dela Sofia țarul se va întoarce imediat în Rusia.

Programul politic al tinerilor Turci. Acum câteva zile a avut loc în Constantinopole adunarea intimă a membrilor comitetului «Uniune și Progres», la care, leaderul parlamentului Halil Bey a dat cetire hotărârilor secrete ale congresului tinerilor Turci din Salonic. La această adunare doi deputați au reprezentat grupa parlamentară și alții doi ramura constantinopolitană a comitetului.

Între chestiunile discutate au fost și chestiunea statelor din Balcani și chestiunea naționalităților.

Iată hotărârile congresului în aceste două chestiuni:

Statele balcanice. Lealitate și neprovocare până la desăvârșita înarmare a Turciei, când se va putea să le fie în respect, și să le oblige să-și schimbe programul agresiv față de imperiul otoman.

Panislamismul. Susținerea și largirea ideii panislamice pe baza religioasă și istorico-națională.

Cei cari
doresc: **mobile**

bune, =
frumoase,
ieftine, =

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile
Gzekely și Rétl
din Marosvásárhely,
(Plaza Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang.
= Mare asortiment de =
trusouri pentru mirese.

Ista oficioasă figură de candidați: subprefecți, notari, și slujbași de mine. Aceia cari de frica pretorilor și a directorului minei au votat, cu lista oficioasă, au fost cruțați de brutalitățile jandarmilor. Cei alți, cari n'au votat cu lista oficioasă au avut parte din desul de ticăloșia jandarmilor și de teroarea oficioasă. Aceștia n'au fost lăsați la votare până la orele 4 și jum. după amiază iar votarea s'a încheiat deja la orele 4 d. a.

Invățătorul român din Vaca, fiindcă a protestat contra acestui procedurii ilegale, la ordinul pretorului a fost arestat și bătut. Tot asemenea a cășt și fiul deputatului român V. Demian. Așa tratează cu noi domni comitatului. Unde și la cine să protestăm? Primarul comunal e de partea lor, iar cine nu suflă în borș cu ei, acela este sters și din lista alegătorilor comunali. Zadarnic batem la ușile comitatului, căci de-acolo ne în drumă către casă.

Aceasta este administrația ungurească în comitatele naționalităților.

— O pildă vrednică de urmat. Societatea germană »Verein zur Erhaltung des Deutschtums in Ungarn« din prețul recensământului aprobat face apeluri în ziarele austriace ca cât mai mulți Germani să se înscrie membri ai societății și să sprijinească cu bani această societate. »Nădăjdum mult — se spune în apeluri — că ne va succede să urcăm numărul Germanilor din Ungaria, conform realității, la aproape trei milioane suflete. Înainte de toate vrem să punem capăt răpirii fără pereche a copiilor noștri, cari, cercetând școli de stat fără învoirea părinților, sunt luați drepti Unguri.

Societatea apelează la publicul german, ca să grăbească cu obolul său în ajutorul scopului sfânt: ca la recensământul unguresc să se poată arăta și constata un număr cât mai mare de Germani.

— Noul jertfe ale aviației. Din Roma se anunță, că Sâmbătă Inginerul Cammarota și pionierul Castellani au căzut dela o înălțime mare pe câmpul dela Centocelle. Castellani a murit imediat, iar Cammarota a fost transportat la spitalul militar, unde în timp scurt a murit și el.

— Sectă nouă. Din Praga se anunță că în Hohenmaut s'a înființat o sectă nouă religioasă, care oprește pe membri ei dela consumarea beuturilor spirituoase, dela fumat și dela femei, iar căsătoria o consideră drept cel mai mare păcat.

— Necrolog. Gavriil Teaha, absolvent de pedagogie, fiul preotului Filip Teaha din Ineu (B-hor), a răposat după grele suferințe, la 17/30 Noemvrie. În mormântarea lui a avut loc la 2 Dec. n. a. c. în Oradea-Mare prin P. On. domn Toma Păcală protopopul Orăzilor-Mare.

— Fabricanții de bere contra împăratului Germaniei. Împăratul Wilhelm al Germaniei a ținut o mare vorbire contra alcoolismului și a îndemnat pe soldați să se abțină dela consumarea băuturilor spirituoase. Ieri, fabricanții de bere bavarezi indignați de vorbirea aceasta au ținut o adunare la München, în care au protestat contra faptului că împăratul face propagandă anti-alcoolică. Profesorul universitar Vogel președintele unei societăți pe acțiuni a unei fabrici de bere, a spus că vorbirea împăratului poate mult strica industrii de bere din Bavaria. Atrage atenția împăratului asupra vorbirii lui Bismark, care a spus că în anul 1870 Germanii fără alcool nu ar fi putut face nimica. Dacă fabricanții de bere n'ar plăti dări enorme, a spus oratorul, nici împăratul n'ar putea construi flota mare germană.

— Plou în toată lumea. De câteva zile par'că s'ar fi desprins torțile cerului și-au dat drumul apelor văzduhului cari curg cu nemiluita dela cel mai extrem oraș din miazănoaptea Svediei și Norvegiei până la fermeceatele stațiunii băneare din Franța de miazăzi.

După cât anunță ziarele în toate orașele de pe țărmul mării nordice ca Söft, Hamburg, Swinemünde, Neufahrwasser ploale de zile întregi. În întreaga Rusia afară de Petersburg, dela Riga până la Moscva și dela Crim până la litoralul mării Caspice ploale varsă ca cu găleata.

Aceleaș vremi băntule în întreaga Germania, Anglia și Franța.

— Convocare. Membrii despărțământului învățătoresc din traetul protopresbiteral gr.-or.-rom. al Oraviței sunt prin aceasta învâțați a participa la adunarea despărțământului, ce se va ținea Miercuri în 24 Noemvrie (7 Decembrie) 1910 la orele 8 seara înainte de amiază în școala gr. or. rom. din Cacova pe lângă următorul program: 1 particip. la chemarea Sf. D. h.; 2 deschiderea adunării; 3 constatarea membrilor prezenți; 4 »Din erorile noastre« disertațiune ținută de Inv. Rusalin Mihai din Secaș; 5 »Limba maghiară în noul plan de învățământ și ocupațiunile silente« de Inv. Alexe Janu din Comorște; 6 »Invățământul intuitiv« disertațiune ținută de Inv. Nicolae Blaj din Călina; 7 raportul casarului și al bibliotecarului; 8 propuneri și interpelări; 9 constituirea despărțământului; 10 închiderea adunării. Comorște, la 17/30 Noemvrie 1910. Alexe Janu, președinte.

x Atragem și pe calea aceasta atențiunea on. părinți, ca cumpărările de Crăciun să le efeptuiască la Kovács Béla magazin de modă pentru copii, Cluj-Kolozsvár Király tér nr. 1. În întreg Ardealul acesta este unicul magazin de articlii pentru îmbrăcăminte copiilor. Firma garantează pentru calitatea bună a mărfurilor ei și pentru serviciu prompt. În provincia trimete mostre din orice articlii în bransa aceasta.

Magazinul poate fi cercetat fără obligamentul de a cumpăra.

BIBLIOGRAFII.

A apărut:

Doctorul de casă

sau

Dicționarul sănătății

de Doctorul Vasile Bianu. Impodobit cu 315 chipuri. Prețul 14 Cor. + porto și mandat poștal 80 fl. Se poate căpăta la Librăria Tribunei în Arad

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30 fileri porto, de curind apărute următoarele cărți:

G. Dobrogeanu Gherea:

NEOIOMBĂGIA.

Studiu economico-sociologic al problemei noastre agrare. à 3-50 Cor.

Dr. Eraclie Sterian:

Educația Sexelor.

Ediția III-a. à 1-50.

Maxim Gorki:

Mama. Roman.

à 2-50 Cor.

Scăderea populației creștine și înmulțirea jidanilor în orașele României. Cause și remedii. Trei prelegeri ținute la Valenii de Munte. — Cu o prefață de A. C. Cuza, profesor. à 60 fileri.

Biblioteca populară Socec No 101—103. Edgar Allan Poe: **Nuvela extraordinară.** Traducere de Barbu Constantinescu. à 80 fileri.

N. Iorga:

Viața femeilor în trecutul românesc. à 1-75 cor.

Andrè Chénier:

Oaristys. Bucolică după Teocrit.

à 15 fil.

Preotul Gr. G. Petrov:

Nu din partea aceea, sau datorie de episcop. Poveste. à 50 fil.

Stavrinos:

Povestea lui Mihai Vodă Viteazul. à 15 fileri.

N. Iorga:

Balada populară românească.

Originea și ciclurile ei.

à 20 fil.

I. Corbu, Ad Astra!

Astronomie populară în icoane.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

(200 coroane întrate din vânzarea acestor cărți sunt menite victimelor anului 1910.)

Prețul 2 cor. + 20 fil porto.

Cereți catalogul de cărți gratuit.

La Librăria Tribunei se află de vânzare următoarele Căltindare:

Calendarul „Minervei“

Prețul e 1-40 Cor. plus porto 72 fil. Căltindarele se pot trimite numai ca pachet, ca să nu fie confiscate la poștă.

Calendarul „Lumea ilustrată“ à 1-50 (20 fileri porto).

Calendarul Național à 40 fil. (5 fil. porto).

Calendarul Poporului à 40 fil. (5 fil. porto).

Calendarul diecezan (Arad) cu șematism 50 fil (10 fil. porto).

Calendarul diecezan (Arad) fără șematism 30 fil (10 fil. porto).

„Posnașul“ Căltindar umoristic ilustrat à 60 fil. (5 fil. porto).

Calendarul Săteanului à 30 fil. (5 fil. porto).

„Amicul Săteanului“ à 70 fil. (10 fil. porto).

Calendarul cu litere cyrile à 50 fil. (5 fileri porto).

Calendar de părete (block) à 1 cor. + 20 fil. porto.

Au apărut:

Dicționarul Român-Maghiar

prețul 6 coroane și

Dicționarul Maghiar-Român

de Ioan Gheție, prof. gimn.

prețul 10 coroane + portul poștal.

Se poate procura la autorul Ioan Gheție, profesor gimnazial în Năsăud (Naszód).

Poșta Redacției.

Minor. Mulțumită pentru cele comunicate. Articolul va apăre în curând. Vă rugăm să continuați pe acest tereu atât de părăsit.

Sonete Reproducem o singură st ofă!

»Pare că-ți văd sprâncenele arcate
Și ochii mari, curățți ca două gume,
Și știu că n'o să mai desmierd pe lume
A tale dulci mânuțe parfumate...»

Ochi mari ca două gume sau curățți ca două gume? Comparația e în tot cazul nouă.

Românește se zice »Ale tale dulci mânuțe«, nu »A tale...«
Poate altele.

Poșta Administrației.

Ougen Dredean Tărtolț. Am primit 7 cor. abonament până la finea anului 1910.

George Gadiar, Ciocova. Am primit 7 cor. abonament până la finea anului 1910.

Alexandru Iarca, Reșinar. Am primit 2.40 abonament pe luna Decembrie.

»X în J« 10 fol pe o singură adresă costă 30 cor la an.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și com.

Ministerul Finanțelor.
Direcțiunea Comptabilității Generale
a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 101209.

3 Noembrie 1910.

Publicațiune.

Purtătorii de titluri de rentă română 4% emisiunea din 1889, împrumutul de lei 32,500.000, al cărui ultim cupon are scadența de 1 Ianuarie 1911, sunt informați că Ministerul finanțelor a luat măsuri de a libera o nouă foaie de cupoane, al cărui prim cupon va purta scadența de 1 Iulie 1911.

Posesorii unor astfel de titluri sunt invitați a depune, cu începere dela 20 Noembrie st. v., bordeouri, ale căror formulare se liberează gratuit semnate în dublu exemplar, cuprinzând numărul și valoarea titlurilor ce posed.

Bordeourile vor fi depuse:

În București:

La Ministerul de Finanțe (sub direcția Datoriei Publice);

La Banca Națională a României, și

La Casa de Depuneri, Consemnațiuni și Economie.

În Provincie:

La administrațiile Financiare.

La data ce se va fixa prin publicații ulterioare, posesorii titlurilor se vor prezenta la autoritățile unde au făcut cerere pentru a li-se libera noile foi de cupoane; în acest scop se vor prezenta titlurile ce posed, pentru a fi controlate și stampilate cu viza autorității, semnând de primirea noilor foi de cupoane pe verso celui de al doilea borderou.

Pentru titlurile cari se găsesc în păstrarea Casei de Depuneri, și prin urmare consemnate sub recepsele acelei Case, Ministerul aduce la cunoștință că direcțiunea generală a Casei de Depuneri, își ia sarcina de a atașa la titlurile aflate în păstrarea sa noile foi de cupoane.

Posesorii unor asemenea titluri vor adresa borderourile de cari se face mențiune mai sus deadreptul Direcțiunei Casei de Depuneri cu o cerere în care să se indice numărul și data recepsei sub care să găsească consemnate titlurile specificate în borderouri, precum și administrația financiară prin care s'a făcut depunerea.

Pentru fiecare recepșă se va face cerere deosebită și borderouri separate.

Pentru titlurile depuse ca garanții, dote, averi de minori, etc., cererile de liberarea noilor foi de cupoane se vor face fie de proprietarii titlurilor, fie de autoritățile cari păstrează recepsele constatatoare de efectuarea acelor depozite.

p. Ministrul Finanțelor, Jipescu.

Doctorul F. Grünfeld:

Secretele sexuale.

Sfaturi pentru ambele sexe.

Prețul 1 Cor. (10 fil. porto).

Se poate căpăta la Librăria Tribunei.

ALBUM

În amintirea
canonicului:

Aug. Bunea

Edat de clericii din
Seminarul Bunevestiri

Prețul 7 cor. 30 fileri porto.
Se poate căpăta la Librăria Tribunei.

Prima băcănie
: din Oradea-Mare. :

Mihai Petroviciu

= ș'a transmutat =

prăvălia de coloniale

și delicatose

în edificiul „Bazar”
strada principală (Rákoczi-ut No 2) lângă
prăvălia lui Huzella M.

La Librăria Tribunei se află de vânzare
revista „Convorbiri Literare” Nrii 1-8
din 1910 à Cor. 175.

Emulsiunea Egger

e veritabilă numai cu marca prezentă.

Se află la farmacia Krebsz Géza, Arad

Pe vreme friguroasă toți părinții să dea copiilor EMULSIUNEA EGGER, căci întărește și promovează formarea oaselor, îi nutrește și îi face să crească. E mijlocul cel mai cu efect contra tusei și a mișturii regulate. O recomandă medicul renumiți căci e cel mai bun preparat de știucă, n'are miros neplăcut, e bun la gust și poate mistui ușor și previne deosebite morburii de copii. La farmacia sticla 2 cor. Cu poșta 3 sticle 6 cor. pelângă trimiterea anticipativă a banilor, sau contra ramburs.

Farmacia NÁDOR gyógytár
Budapesta, VI., Bulevardul Váci 17.

Trimitem gratuit și franco fiecărui părinte broșura: „Cum să ne apărăm contra boalelor de copii”.

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Invenție nouă! Invenție nouă!
Moară de oțel pentru întrebuintare
în economie și acasă, mașină excelent orzul,
cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea
de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe
minut - pe lângă garanță și numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfăcerea sămânței de lucernă și trifoiu de mână cu puterea ori cu mâna, de aplica în mașina de îmblătit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifolului și atelier de reparaturi de mașini

ORADEA-MARE
(Nagyvárad) Villanytelep mellett.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălătul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA - Gyulafehérvár - Széchenyi-u. (lângă biserica călug).

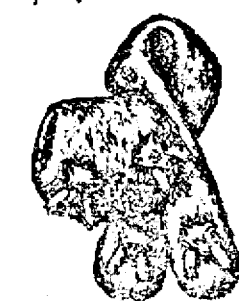
Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din brânșă aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și cloșitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Dózsa János măiestru -
cojocar în
Nagyvárad, Zöldfa-passage Nr. 9.

Se recomandă ca măiestru perfect în ra prepararea tuturor articlilor aparținătoare acestei branșe precum:

guleri preparative, guleri boia, manșoane (muff) în executare modernă și după cel mai elegant gust. Blane și tocuri de picioare, etc

Reparaturile se execută prompt.

In 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a vâpsitorilor auritorilor și lustruitorilor diplomă.

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

Primește spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de brânza aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenia și orice icoane bisericesti. La dorință pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincă merg pe — — — speșele mele proprii. — — — Execuție promptă. Serviciu conștiințios.

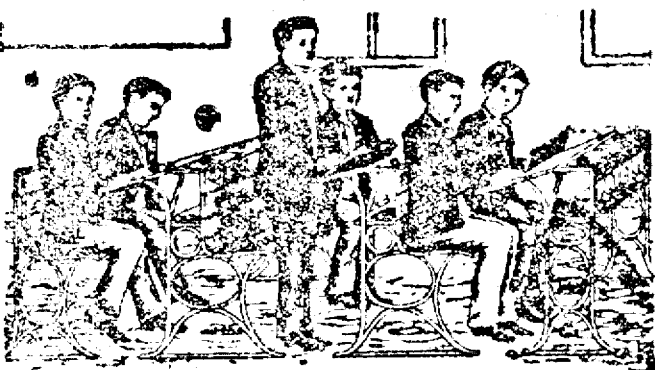
In atenția onoratelor dame!

In salonul de modă pentru
pălării speciale de dame,
deschis în Sibiu, Fleischer-gasse Nr. 7-9,
al d-nei **Johanna Jekeli,**

se găsește în bogat asortiment cele mai noi modele de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc totfelul de reparaturi și transformări; pălării de doțiu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit totfelul de reticole, genți pentru dame, moderne și prima calitate.

Cele mai moderne
masini mobile de fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală

și mobilarea locuințelor, hotelor, spitalelor și a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

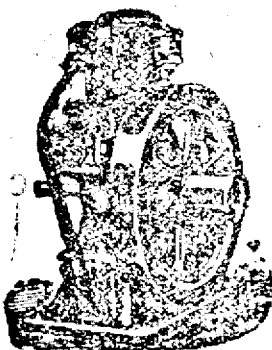
— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818. —
Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește totfelul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Ari-puri p. triferat. Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiță. Măștri specialiști de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articoli tehnici. Filtre magnetice. Unsoari. Material pentru instalații cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios

— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 818. —

ILUSTRATE

cu motive românești,
vederi din Arad ș. a.
se pot căpața la
LIBRĂRIA
TRIBUNEI
IN ARAD.

Inele de aur

dela 5 cor.

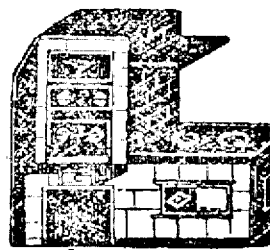
Ceasornice dela 4 c. în sus

se pot căpața la

Barna Sándor

clasornicar, giuvargiu și optic
Nagyvárad, Str. Zöldfa No 15.

Ceasornice foarte moderne de aur, argint și nickel, lanțuri, cereși cu nestemate și diamante și inele cu prețuri foarte ieșine — Pentru fiecare orolog u vândut și reparat se dă o garanță de 3 ani. — Serviciu conștiințios. Mare asortiment de obiecte din argint de China.

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca

scări, coridoare, cerdacuri, grilaje, căminuri, porți, ferării pentru portale și clădiri, deasemenia repararea și prefacerea caselor vertheimiane etc.

aranjamente pentru — rle de metal aranja-
măcelării și cășapi, — mente pentru biserici
basreliefuri, strungă- — in execuție splendidă.

Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

Prima atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietri monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS OS TARSA

sculptor și măiestru pietrar.
Atelierul central al magazinei: Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietri monumentale, fabricate propriu din: marmură, labrador, granit, stent etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Biroul Central:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

RELITSCH JÁNOS,

atelier de instrumente muzicale în

Versecz

Kudric-ut 5, colțul străzii Deák Ferenc.

Recomandă în atenția onoratului public din loc și jur, magazinul său de instrumente muzicale provăzut cu puteri de prima forță unde se află, violon, tamburine, armonice, gamboane, tobe, ciele, triaungule, oboe, haute, clarinete, goanre, etc. cari toate se pregătesc și se repară pe lângă prețuri moderate.

Instrumente vechi se primesc pelângă prețurile cele mai mari posibile. Comandele se efectueșc prompt.

